

OBSAH

Předmluva	7
I. Úvod. Stav bádání. Problémy a prameny. Vlastní metoda práce	9
II. Zásahy polabské civilizace	29
III. Bohaté hroby žárové a počátky pohřbívání nespálených těl v pozdním římském období	35
IV. Nádoby s úzkým hrdlem	43
V. Počátky a vývoj pohřebiště v Přešticích	51
Přeštovický typ	60
VI. Kostrové hroby z konce doby římské a ohlasy bohatých hrobů středoněmeckých	67
VII. Vinařický stupeň	78
1. Pohřební ritus vinařického stupně	78
Kostrové hroby 78 — Žárové hroby 80	
2. Spony vinařického stupně	81
Lité napodobeniny plechových spon podunajských a jejich další vývoj 81 — Pozdní spony provinciální 86 — Spony polokruhovitě záhlavní destičky s páskovou nožkou 89 — Dvojdílné železné spony samostřilovité s dlouhou nožkou 90 — Ptačí spona z Vinařic 91	
3. Keramika vinařického stupně	91
Vnější podněty	92
Pohárovité nádoby zdobené oblými klenutými pásy 92 — Vázovité poháry s nízkou položeným lómem 93 — Misky s vykrajovaným límcem 94 — Drobné koflíky dvojkruželovitého těla s nálevkovitě rozšířeným okrajem 97 — Misky, na jejichž největší baňatosti je nasazena horizontální hmotná římsa 98	
Domácí prvky keramiky	99
Široké misky vinařického typu 99 — Prosté hrncovité nádoby 100 — Typy s úzkým, ale nízkým hrdlem 100 — Dvojkónické vázovité nádoby 100 — Lahvovité tvary 101 — Ohlasy vinařického stupně na žárovém pohřebišti v Přešticích 101	
Cizí typy	103
Na kruhu vytvočené láhve a jejich napodobeniny 103 — Nádoby s leštěnou výzdobou 104 — Džbány 106	
4. Bronzové nádoby	109
5. Skleněné nádoby	109

6. Ostatní památky vinarického stupně	112
Přezky 112 — Přezky zdobené barevnou inkrustací 113 — Provinciální přezky zdobené vruborezem 114 — Podkovovité přezky 115 — Kování 116 — Kovové přívěsky 116 — Ozdobná kování 118 — Jiné předměty rozmanitého smyslu 119 — Náramky 120 — Nákrčníky 121 — Ozdobné pektorály 121 — Závěsné pouzdro 122 — Stříbrná jehlice 122 — Bronzový prsten 122 — Kroužky různých velikostí 123 — Kapsáře 123 — Zbraně 123 — Hřebeny 124 — Přesleny 124 — Perly z náhrdelníku 125	
VIII. Kultura „merovejská“	127
1. Pohřební ritus „merovejské“ kultury	127
Kostrová pohřebiště 127 — Zvláštní úpravy hrobů 133 — Hroby žárové 136 — Hroby s koňmi 136 — Vylupování hrobů 139	
2. Spony „merovejské“ kultury	142
Spony s páskovou nožkou 142 — Ostatní spony s páskovou nožkou 142 — Spony s polokruhovitou záhlavní destičkou a s oválnou nožkou 147 — Spony s obdélníkovitou záhlavní destičkou a „barokní“ nožkou 150 — Durynské spony 152 — Spony esovitě 158 — Kosočtverečná destičkovitá spoma 160 — Terčovité spony 160 — Rozmanité spony 161	
3. Keramika „merovejské“ kultury	164
Na kruhu vytočené nádoby 164 Durynské mísy a jejich napodobeniny 164 — Právě durynské mísy 165 — Durynské poháry 166 — Dvojitě nádoby 166 — Dvojkónické mísy podunajského původu 167 Ohlasy a napodobeniny v místní keramické práci 167 Nádoby s ostrým lomen a vysokou prohnutou horní částí 170 Nádoby volně v ruce robené 170 Tvary z polabské oblasti 170 — Nádoby s hrdlem víceméně zřetelně odděleným 171 — Dvojkónické mísy 172 — Nádoby esovitého profilu 172 — Dva koflíky s horní částí těla téměř svislou 173 — Pohárky a koflíky 175 — Nádoby se svislými nebo šikmými žebry 176 — Nádoby s úzkým hrdlem 177 — Klenuté nádoby s nálevkovitě se rozvírajícím hrdlem 178 — Vázovité nádoby s nízkým užším hrdlem 179 — Dvojkónické nádoby 180 — Hrcovitě, příp. pohárkovitě nádoby s nízkým okrajem 181 — Vázovité nádoby s vysokým úzkým hrdlem 182 — Hrcovitě nádoby soudkovitého těla 183 — Zvláštní tvary 184 — Kahany 185	
4. Skleněné a kovové nádoby	185
5. Ostatní památky „merovejské“ kultury	188
Ozdobné závěsky 188 — Jehlice 188 — Náramky 190 — Prsteny 190 — Klíče 190 — Cedničky a kování v podobě ryby 191 — Přezky 192 — Zbraně 195 — Meče aj. 195 — Sekery 196 — Hroty oštěpů a kopí 198 — Hroty šípů 200 — Pšilba a brnění 201 — Puklice štítu 201 — Kování držadla štítu 202 — Železná udidla 204 — Ostruhy 204 — Nože 204 — Nůž ke tkání (Webeschwert) 205 — Nůžky 205 — Nůž nebo očka 205 — Pinzety 206 — Kapsáře 206 — Brousek 206 — Ulity 207 — Trojúhelníkovitá průvlečka a jiná kování 207 — Bronzové kruhy a kroužky 208 — Kostěný kroužek (t. LX.2) 208 — Kování femení 208 — Hřebeny 209 — Přesleny 210 — Perly z náhrdelníku 211	
IX. Shrnutí archeologických výsledků	213
1. Základy vývoje v pozdně římském období	213
2. Vinarický stupeň	214
3. Kultura „merovejská“	220
X. Pokus o historický výklad doby stěhování národů v Čechách	233
Seznam nálezů z doby stěhování národů v Čechách	237

Mapy nálezů	296
Pozdně římské kostrové hroby, žárové hroby a sídliště s ohlasy ze středního Německa	296
Nálezy vinařického stupně v Čechách	298
Nálezy „merovejské“ kultury v Čechách	300
Vysvětlivky ke zkratkám u obrázků v textu a na tabulkách	302
Nejdůležitější literatura a její zkratky	303
Böhmen in der Völkerwanderungszeit (Zusammenfassung)	309
Jmenný a místní rejstřík	359
Nejdůležitější archeologická a historická hesla	371
Obrázky v textu 1—79	
Tabule I—CXI	

